

Uluslararası VİZYON Üniversitesi Yayınları
International VISION University Publications

PSİKOLOJİYE GİRİŞ

Doç. Dr. Havva ŞABAN

Kuzey Makedonya – Gostivar, 2023 Mayıs

PSİKOLOJİYE GİRİŞ

Yazar:

Doç. Dr. Havva ŞABAN

Denetleyenler:

Prof. Dr. Musa MUSAI – Kalkandelen Devlet Üniversitesi (Kuzey Makedonya)

Doç. Dr. Suat KOL – Sakarya Üniversitesi (Türkiye)

Yayımcı:

Uluslararası Vizyon Üniversitesi, Gostivar, Kuzey Makedonya

Editör:

Prof. Dr. Fadıl HOCA, Uluslararası Vizyon Üniversitesi Kurucu Rektörü

Lektör:

Nihal METİN

Bilgisayar tasarımı:

Nurullah İSMAIL

Yayın yılı: 2023

Tiraj: _____

Yayınevi: Print Factory DOOEL Skopje

İSBN:

Copyright: © 2023, Uluslararası Vizyon Üniversitesi, Gostivar Kuzey Makedonya. Telif hakları yayımcıya aittir, izinsiz hiçbir bölümü yayınlanamaz çoğaltılamaz

İÇİNDEKİLER

Önsöz	9
Günümüzde Psikoloji.....	13
Bölüm I	19
Psikolojinin Tarihi.....	20
Bilimsel Bir Disiplin Olarak Psikoloji	23
Psikolojinin Tanımı	24
Psikolojinin Konusu “Davranış”	26
Psikolojinin Tarihsel Gelişimi	27
Psikolojide Yunan Filozofların Etkisi	30
Erken Dönem İslam Âlimleri ve Psikoloji	34
Al Ash'ath Bin Qais Al-Kindi	34
Ebu Bakr Mohammad Ibn Zakariya Al-Razi	35
Ebu Ali Al-Husayn B. 'Abd Allah İbn Sina	36
Ebu Hamid Muhammed Gazali	38
Ebu'l Velid Muhammed Bin Ahmed İbn Rüşd	39
Psikoloji Okulları	40
Yapısalcılık.....	41
İşlevselcilik.....	43
Psikanaliz.....	44
Davranışçılık.....	45
Gestalt.....	46
Psikolojinin Alt Dalları	49
Biyopsikoloji ve Nörobilim	49
Klinik Psikoloji.....	50
Adli Psikoloji.....	52

Endüstri Psikolojisi	53
Spor Psikolojisi	54
Ruh Sağlığının Tarihsel Gelişimi	55
Bölüm Hakkında Sorular	61
Bölüm II	62
Psikolojide Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri	63
Temel Kavramlar	63
Bilim Nedir?	65
Araştırma Nedir?	68
Bilimsel Yöntemin Ölçütleri	68
Psikolojide Araştırmanın Organizasyonu ve Aşamaları-Bilimsel Yöntem	69
Psikolojide Kullanılan Araştırma Modelleri	73
Psikolojide Araştırma Yöntemleri ve Veri Toplama Araçları	77
Betimsel Yöntemler	78
Tematik Algı Testi-Thematic Apperception Test (Tat)	82
Louisa Düss Psikanalitik Hikâyeler Testi	84
Cümle Tamamlama Testi	85
Psikolojide Deneysel Yöntemler	91
İstatistiksel Yöntem	95
Psikolojide Korelasyon Yöntemi	97
Psikolojide Etik Kurallar	99
Türk Psikologlar Derneği'nin Etik Yönetmeliği	100
Psikolojide Etik Olmayan Deneyler	103
Bölüm Hakkında Sorular	108
Bölüm III	110
Beyin ve Davranış	111
Davranışın Biyolojik Temelleri	114

Sinir Sistemi	116
Merkezi Sinir Sistemi ve Beyin.....	119
Beynin Yapısı	119
Omurilik	121
Sinir Sisteminin Temel Özellikleri.....	123
Nöronun Yapısı	124
Beynin Kısımları	127
Sol Beyin / Sağ Beyin Teorisi	131
Amigdala	136
Çevresel Sinir Sistemi (Periferik).....	138
Beynin İncelenmesi	139
Beynin İçine Bakmak: Nörogörüntüleme.....	140
Bölüm Hakkında Sorular	141
Bölüm IV.....	142
Öğrenme.....	143
Öğrenme ve Bellek.....	146
Bellek.....	147
Bellek Türleri	147
Öğrenme Kuramları.....	150
Davranışçı Öğrenme Kuramları.....	150
Biliş Dayalı Öğrenme Kuramları	157
Bölüm Hakkında Sorular	161
Bölüm V.....	162
Duyum ve Algı.....	163
Duyum	163
Duyumla İlgili Temel Kavramlar	164
Duyular ve Duyu Organları:.....	165

Uyarılma ve Davranış:.....	169
Algı:.....	171
Algının Özellikleri.....	172
Algıda Seçiciliği ve Dikkati Belirleyen Faktörler	174
Duyum ve Algı Arasındaki Farklar	184
Bölüm Hakkında Sorular	192
Bölüm VI.....	193
Güdüler ve Motivasyon.....	194
Dürtü Kuramı	197
İçgüdü	198
Bilişsel Kuram.....	198
İçsel ve Dışsal Motivasyon.....	199
Açlık - Homeostatis Kuramı.....	200
Öz Belirleme Kuramı	202
Abraham Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi	204
Bölüm Hakkında Sorular	210
Bölüm VII	211
Dil Gelişimi.....	212
Dil Nedir?.....	212
Dilin Bileşenleri	213
Dil Gelişimi	214
Dil Gelişim Kuramları.....	222
Dil ve Konuşma Bozukluğu	224
Bölüm Hakkında Sorular	227
Bölüm VIII.....	229
Yaşam Boyu Gelişim	230
Gelişimin İlkeleri:.....	231

Gelişim Dönemleri	233
Yaşam Süresinde Gelişim Evreleri.....	247
Gelişim Kuramları	248
Bilişsel Gelişim Kuramı Jean Piaget	249
Bilişsel Gelişimi Etkileyen Faktörler	259
Sosyal-Bilişsel Gelişim Kuramı, Vygotsky.....	259
Bölüm Hakkında Sorular	264
Bölüm IX.....	265
Kişilik Gelişimi	266
Mizaç ve Karakter	268
Mizaç Nasıl Oluşur?.....	270
Kişilik Kuramları.....	272
Psikanalitik Kuram	272
Psikososyal Gelişim Kuramı - Erik Erikson	280
Psikososyal Gelişim Dönemleri:	281
Kohlberg'in Ahlak Gelişim Evreleri	285
Bölüm Hakkında Sorular	293
Bölüm X.....	295
Duygular.....	296
Duygusal Beyin Limbik Sistem	299
Öznel Deneyimler.....	301
Davranışsal Tepkiler.....	301
Duygusal Zekâ Eq	303
Duygusal Zekanın 5 Faktörü	305
Duygu Teorileri	306
James-Lange Duygu Teorisi	306
Cannon-Bard Duygu Teorisi.....	307
Schachter-Singer Teorisi	308
Bölüm Hakkında Sorular	310
Kaynakça.....	311

KAYNAKÇA

- Aldo, Š. (2011). *Razvojna Psihologija*. Pula: Juraj Dobrila University.
- Alptekin, S., & Sönmez, N. (2019 s.89). *Özel Greksinimli Öğrenci Kılavuz Kitabı*. Antalya: Akdeniz Üniversitesi Yayınları.
- Aral, N., & Baran, G. (2001). *Çocuk Gelişimi*. İstanbul: Yenigüven Matbaası.
- Arı, R. (2008). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Arsalan, H. S. (2019). 48-66 aylık çocuklarda dil gelişimi ve sosyal beceri ile ilişkili değişiklerin araştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arslan, E. (2017). Erken Çocuklukta Bilişsel Gelişim. M. E. Deniz içinde, *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim* (s. 12). Ankara: Pegem Akademi.
- Arslan, M., & Budak, Y. (2015). Duygusal Zeka Eğitiminin Öğrencilerin Duygusal Zeka Düzeylerine Etkisi. *Journal of International, Educational and Economics Perspectives* 3.
- Arslan, Ö. (2020). 19. Yüzyıl Erken Dönem Psikiyatri Fotoğrafçılığının Gelişimi ve Hugh Welch Diamond. *Dergi Park*, 65-83.
- Atay, M. (2009). *Erken çococukluk döneminde gelişim 1*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Ateş, B. (2020). *Gelişim Psikolojisi*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Avcı, Ö. (2023). *Duygusal Zeka ve İletişim*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Aydın, B. (2010). *Çocuk ve Ergen Psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Aydın, B. (2010). *Çocuk ve Ergen Psikolojisi*. Ankara: Nobel Yayın.
- Aydoğan, Y., & Koçak, N. (2003). Okul Öncesi çocukların dil ve gelişimlerine etkieden faktörlerin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 76-81.

- Ayvaz, A. (2016). *Organizma ve Çevre İlişkileri*.
- Ayvaz, A. (2016). *Organizma ve Çevre İlişkileri*.
- Bacanlı, H. (2002). *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır? *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 368-388.
- Baltes, P. B., Reese, H. W., & Nesselroade, J. R. (1988). *Life-Span Developmental Psychology: Introduction to Research Methods*. NY: Lawrence Erlbaum Associates.
- Baştuğ, G. (2020). *Sağlık Psikolojisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Baştuğ, G., Dursun, P., Yarar, E. Z., Kırıcı, S., & Kızıllı, E. Ö. (2020). *Sağlık Psikolojisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Bilgin, Ö. (2019). İbn-i Sina'nın Mizaç Teorisi Sadece Fizyolojik Bir Sorun Mudur? *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö., & Köklü, N. (2019). *Sosyal Bilimler için İstatistik*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cangöz, B. (2005). Geçmişten Günümüze Belleği Açıklamaya Yönelik Yaklaşımlara Kısa Bir Bakış. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 51-62.
- Çankaya, Z. C. (2009). Özerklik Desteği, Temel Psikolojik İhtiyaçların Doyumu ve Öznel İyi Olma: Öz Belirleme Kuramı. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*.
- Çaparlar, C. Ö., & Dönmez, A. (2016). Bilimsel Araştırma Nedir, Nasıl Yapılır? *Türk J Anaesthesiol Reanim*.
- Çetin, H. (2019). Lawrence Kohlberg'in Bilişsel Ahlak Gelişim Kuramı Ve Dinlerin Hedeflediği İdeal. *Sosyal Araştırmalar ve Davranış Bilimleri Dergisi*, 129-162.

- Chomsky, N. (2009). *Bilgi Sorunları ve Dil Managua Dersleri*. (V. Kılıç, Çev.) İstanbul: Bgst Yayınları.
- Çiçek, A. (2002). 0-6 Yaş Grubu Çocuklarda Dil Gelişimi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*.
- Çilingir, L. (2014). *Felsefeye Giriş*. Ankara: Elis Yayınları.
- Çimen, M. (2023). Fiziksel Gelişim. A. K. Namlı içinde, *Eğitimin Kavramsal Temelleri* (s. 59). İstanbul: Efe Akademik Yayıncılık.
- Çınar, M., Aldemir, H., Şaşa, M., & Civek, M. (2020). *İslam Düşünce Geleneğinde Din-Bilim İlişkisi*. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Matbaası.
- Coşkun, R., Altunışık, R., Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı*. Sakarya: Sakarya Kitabevi.
- Creswell, J. W. (2014). *Research Design Qualitative Quantitative and Mixed Methods Approaches*. Sage.
- Cüceloğlu, D. (1994). *İnsan ve Davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Cüceloğlu, D. (2014). *İnsan ve Davranışı: Psikolojinin Temel Kavramları* (Cilt 29. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Currin, G. (2020, July 19). *Live Science*. Why are humans so curious?: <https://www.livescience.com/why-are-humans-curious.html> adresinden alındı
- Dağabakan, F. Ö., & Dağabakan, D. (2007). Dil Ve Çocukta Dil Gelişim Kuramları. *Milli Eğitim Bakanlığı, Üç Aylık Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Demirkaya, A., & Akto, A. (2022). Kohlberg'in Ahlak Gelişimi. *Uluslararası Eğitim Bilimler Dergisi*, 269-286.
- Dikme, H., & Sucu, İ. (2020). İletişimde Dilin İşlevselliği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*.

- Doğanay, A., Ataizi, M., Şimşek, A., Salı, J. B., & Akbulut, Y. (2018). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Draganovic, S. (2013). Fathers' Participation in Children Rearing In BIH. *International Conference on Education, Culture and Identity* (s. 118-130). Sarajevo: International University of Sarajevo Faculty of Arts and Social Sciences.
- Duman, N. (2020). Adli Psikoloji'nin Tarihine Kısa Bir Bakış. *Muhakeme Dergisi*, 29-36.
- Durakoğlu, A. (2011). *Maria Montessori Yaklaşımıyla Çocuk Doğası ve Eğitimi 3-6 yaş*. Ankara: İlksan Matbaası.
- Duran, M., & Kenanoğlu, D. (2020). Erken Çocukluk Döneminde Dil Gelişimi Üzerinde Yapılan Çalışmaların İçerik Analizi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 15-35.
- Duran, M., & Kenanoğlu, D. (2020). Erken Çocukluk Döneminde Dil Gelişimi Üzerine Yapılan Çalışmaların İçerik Analizi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*.
- Düzgüner, S. (2013). Ruh-Beden ve İnsan-Aşkın Varlık İlişisine Yönelik Psikolojik Yaklaşımın Tarihi Serüven. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 253-284.
- Ekmekçi, P. E. (2018). Psikiyatri Tarihinde Bir Dönüm Noktası: 19. Yüzyılda Avrupa'daki Gelişmeler ve Etkileri. *Türkiye Klinikleri Tıp Etiği-Hukuku-Tarihi Dergisi*, 77-85.
- Elvan, K. (2000). Bebeklerde ve Çocuklarda Dil Gelişimi. *Klinik Psikiyatri*, 263-268.
- Emin, O., & Şabani, H. (2019). The Change of Emotion and the Human Role In the Present. *Vision International Scientific Journal* , 69-80.
- Engin, A. O., Calapoğlu, M., Seven, M. A., & Yörük, A. (2008). Davranışlarımızın Genetik ve Çevresel Boyutları. *Kafkas Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 37-56.

- Erdoğan, S. (2011). Cinsel Gelişim. N. Aral, & G. Baran içinde, *Çocuk Gelişimi* (s. 351). İstanbul: Yenigüven Matbaası.
- Erer, S., & Atıcı, E. (2010). Selçuklu ve Osmanlılarda Müzikle Tedavi Yapılan Hastaneler. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*.
- Eryılmaz, A. (2011). Yaşam Boyu Gelişim Yaklaşımı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 49-66.
- Escera, C., Alcón, S. A., Prats, T. R., Puertollano, M., Segovia, A. M., Roig, M. G., & Faidella, J. C. (2022). Prenatal daily musical exposure is associated with enhanced neural representation of speech fundamental frequency: Evidence from neonatal frequency-following responses. *Developmental Science*.
- Frichand, A. (2011). Ispitivanje moralnog mišljenja Ispitivanje moralnog mišljenja koncepata. *Psihološka istraživanja*, 67-84.
- Gençer, E. (2020). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yaklaşımları Çerçevesinde Din Eğitimi Biliminde. *Kalemname*, 182–219.
- Gerrig, R. J., & Zimbardo, P. G. (2012). *Psikoloji ve Yaşam*. (G. Sart, Çev.) İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Goldstein, E. B. (2013). *Bilişsel Psikoloji*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Goldstein, E. B. (2013). *Bilişsel Psikoloji*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Güleç, S. (2019). *Duyum ve Algı*. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Güleç, S. (2019). *Duyum ve Algı*. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Güleç, S. (2019). *Duyum ve Algı*. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Güleç, S. (2019). *Duyum ve Algı*. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Güntöre, S. Ö. (2005). *Tıp ve Felsefe*. İstanbul: Nobel Tıp Kitapevleri.
- Gürel, R. (2014). Sosyal Pekiştiricilerin ve Model Davranışlarının, Çocukların Ahlaki Yargılarının Şekillenmesindeki Etkisi (Bandura Örneği). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 101-119.

- Gürel, Z., Temizyürek, F., & Şahbaz, N. K. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Öncü Yayınevi.
- Gürol, A. (2021). Çocuklarda Dil Gelişimi I. S. Polat içinde, *Çocuk Gelişimi II-* (s. 132). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.
- Gürses, İ., & Kılavuz, M. A. (2016). Kuşakların Ahlâkî Değerleri Birlikte Öğrenmesi:Kohlberg'in Ahlâkî Gelişim Kuramı Açısından Bir Değerlendirme. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*.
- Gürsoy, F., & Özaslan, H. (2016). *Çocuk Gelişimine Giriş*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Hayes, N. (2002). *Psychology in Perspective*. Macmillan Education.
- Hergenhahn, B., & Henley, T. B. (2013). *An Introduction to the History of Psychology 7th Edition*. Cengage Learning.
- İnci, E. (2017). Kişilik Gelişimi. M. E. Deniz içinde, *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim* (s. 226). Ankara: Pegem Akademi.
- İnci, E. (2017). Kişilik Gelişimi. M. E. Deniz içinde, *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim* (s. 2016). Ankara: Pegem Akademi.
- Işık, Ş. (2019). *Psikolojiye Giriş 2. Baskı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Juniku, N. (1994). *Kaptina nga psikologjia*. Shkup: Asdreni.
- Kalat, J. W. (2011). *Introduction to Psychology*. Wadsworth, Cengage Learning.
- Karakaş, M. (tarih yok). Sinir Sistemi.
- Kavak, D. (2016). *Organizma ve Çevre*.
- Kaya, A., Dikici, A., & Akkoç, E. (s.224). *Çocuk Gelişimi 10 Ders Kitabı*. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Kaya, M. (2013). Platon'un Ruh Kuramı. *Sosyal Bilimler Dergisi*.

- KAYA, M. (2014). Aristoteles'in Ruh Anlayışı. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 91-98.
- Kayaoğlu, A. (2019). Algılama. *Davranış Bilimleri II* (s. 32-33). içinde Eskişehir.
- Kayaoğlu, A. (2019). Algılama. *Davranış Bilimleri II* (s. 32-33). içinde Eskişehir.
- Kaynak, T. (1990). İstanbul: İstanbul Üniversitesi.
- Kılıç, M. A. (2000). Konuşma ve Dil Bozuklukları. *Researchgate*.
- Kılıç, M. E. (2012). İmam Gazzali İle Kohlberg'in Ahlak Teorilerinin. *Turan, Stratejik Araştırmalar Merkez Dergisi*.
- King, L. A. (2011). *The Science of Psychology 2*. New York: McGraw-Hill.
- Korkmaz, B. (2005). *Dil ve Beyin Çocuklarda Dil ve Konuşma Bozuklukları*. İstanbul: Yüce Yayınları.
- Korkut, Y., Müderrisoğlu, S., & Tanık, M. (2004). *Türk Psikologlar Derneği Etik Yönetmeliği*.
- Korkut, Y., Müderrisoğlu, S., & Tanık, M. (2004). *Türk Psikologlar Derneği Etik Yönetmeliği*.
- Küçükakyüz, F. (2019). *Duyum Özellikleri*. Ankara: YKC Ders Notları.
- Küçükakyüz, F. (2019). *Duyum Özellikleri*. Ankara: YKC Der Notları.
- Küçükakyüz, F. (2019). *Duyum ve Duyumun Özellikleri*. İstanbul: YKC .
- Küçükakyüz, F. (2019). *Duyum ve Duyumun Özellikleri*. Duyum ve Algı. İstanbul: YKC Yayınevi.
- Kuş, G., Kabadere, S., Uzuner, K., Uyar, R., & Aydın, Y. (2019). *İnsan Beden Yapısı ve Fizyolojisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Kutunis, R. Ö. (2004). Motivasyon Faktörleri: Bir Fındık İşletmesi Örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F.Dergisi*.

- Lakşe, E. (2012). *Psikoloji Kitabı (Ciltli): Büyük Fikirleri Kolayca Anlayın*. Alfa Yayınları.
- Lally, M., & French, S. V. (2018). *Introduction to Psychology*. College of Lake County Foundation.
- Linden, W., & Hewitt, P. L. (2017). *Klinik Psikoloji- Bir Modern Sağlık Uzmanlık Alanı*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Lynch, E. C. (1968). Walter Dill Scott: Pioneer Industrial Psychologist. *JSTOR*, 149-170.
- Magnavita, J. J. (2016). *Kişilik Kuramları*. (T. Özakkaş, Dü., & P. E. (Kolektif), Çev.) Kocaeli: Acar Matbaacılık.
- Milas, G. (2005). *Istrazivacke metode u psihologiji i drugim drustvenim znanostima*. Naklada Slap, Jastrebarsko- researchgate.
- Morgan, C. T. (2009). *Psikolojiye Giriş*. (S. Karakaş, & R. Eski, Dü) Konya: Eğitim Kitabevi.
- Murtezani, L. (2014). *Psikologjia per vitin IV Te Shkollave Te Mesame*. Tirana: Çabej.
- Nasuhioğlu, İ. (1974). *Tıp Tarihine Kısa bir Bakış*. Ankara: Diyarbakır Tıp Fakültesi Yayını.
- Okanlı, A. (2016). *Çocuk Psikolojisi ve Ruh Sağlığı Ünite 3*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Özbay, M. (2001). "0-6 Yaş grubu Çocuklarındaki Dil Gelişiminin Türkçe Öğretimi Açısından Önemi". *Bilgi Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 102.
- Özgün, Ö. (2017). Ahlak Gelişimi. M. E. Deniz içinde, *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim* (s. 273). Ankara: Pegem Akademi.
- Özgül, İ. E. (2002). *Bireyi tanıma teknikleri*. Ankara.
- Özkalp, E. (2003). *Psikolojiye Giriş Dersleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

- Öztürk, M. O., & Uluşahin, A. (2011). *Ruh Sağlığı Bozuklukları 11. Baskı*. Ankara.
- Payne, V. G., & Isaacs, L. D. (2011). *Human Motor Development A Lifespan Approach*. NY: McGraw-Hill.
- Pietikäinen, P. (2015). *The Medical Management of Madness: a History*. New York: Routledge.
- Plotnik, R., & Kouyoumdjian, H. (2011). *Introduction to Psychology Ninth Edition*.
- Powell, M. A. (2011). *International Literature Review: Ethical Issues In Undertaking Research With Children And Young People*.
- Rizvançe Matsani, S. (2022). Investigation of Bullying in High School Students By Gender and School Type. *Vision International Scientific Journal*, 61-82.
- Robert L., S. M. (2016). *Bilişsel Psikoloji*. (A. A. Dinn, Dü.) İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınevi.
- Şabani, H. (2017). Developmental Psychology, Grows and Development Theories. *International Refereed Scientific Journal Vision*, 141-155.
- Şabani, H. (2018). Personality and Big Five Factor Models of Personality. *Vision Journal*, 105-118.
- Santrock, J. W. (2011). *Life-Span Development, 13th Edition*. (G. Yüksel, Çev.) NY: McGraw-Hill Education.
- Santrock, J. W. (2016). *Children*. NY: McGraw-Hill Education.
- Sart, G. (2012). *Psikoloji ve Yaşam: Psikolojiye Giriş*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Sayar, K., & Dinç, M. (2008). *Psikolojiye Giriş*. İstanbul: Dem Yayınları.
- Schmitz, A. (2012). *Beginning Psychology*.

- Schultz, D. P., & Schultz, S. E. (2016). *Modern Psikoloji Tarihi*. Kaknüs Yayınları.
- Seçer, İ. (2018). Psikolojide Araştırma Yöntemleri. *Researchgate*.
- Seker, S. E. (2015). Motivasyon Teorisi (Motivation Theory). *YBS Ansiklopedi*.
- Selçuk, B., & Yavuz, H. M. (2018). Erken çocukluk dönemine dair Türkiye bulgularına bakış. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 334-364.
- Selçuk, Z. (1997). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Pegem.
- Senemoğlu, N. (2020). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şenyıldızlı, D. (2023). *Ergen Psikolojisi*. İstanbul: Ares Kitap.
- Shaffer, D. R., & Kipp, K. (2010). *Developmental Psychology Childhood and Adolescence*. Wadsworth, Cengage Learning.
- Şimşek, A., Şahin, M., & Ulutaş, N. S. (2022). Dil ve Konuşma Bozukluğuna Yaklaşım. O. Emre, & A. U. Keskinliç içinde, *Bebeklikten Ergenliğe Gelişim ve Eğitim* (s. 23). Lyon: Livre de Lyon.
- Slater, A., & Bremner, J. G. (2017). *An Introduction to Developmental Psychology*. The British Psychological Society and Blackwell.
- Smilaniq, V., & Toliçiq, İ. (1966). *Psikologjia Fëmijënore*. Prishtinë.
- Songur, H., & Saygın, T. (2014). Şifahaneden Hastaneye: Sağlık Kuruluşlarının Değişimine Genel Bir Bakış. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Spasovski, O. (2013). The Relation of Basic Psychological Needs, Intrinsic and Extrinsic Life Goals, and Collectivism with Subjective Well-Being: A case in Macedonia. H. H. Knoop, & A. D. Fave içinde, *Well-Being and Cultures: Perspectives from Positive Psychology, Cross-Cultural Advancements in Positive Psychology 3* (s. 71-81). Springer Science+Business Media Dordrecht.

- Tan, A. (2021). Bir Bilgi Kaynağı Olarak Duygu-Akıl İlişkisi. *Atlas Ulusal Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Taşgın, A. (2020). *Gelişim Psikolojisi Unite 2 s,25*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Taşkın, E. O. (2009). Psikanaliz ve Psikanalitik Psikoterapi. *Türkiye Klinikleri J Psychiatry-Special Topics*.
- Tasman, D. R., & Aydoğmuş, M. E. (2022). İlişki Kalitsinde Temel Psikolojik ihtiyaçların Önemi: Öz Belirleme Kuramı ve Temel İlişki Türleri Temelinde Bir Derleme. *Nesne Psikoloji Dergisi*.
- Tatlıoğlu, S. S. (2021). Öğrenmeye Sosyal- Bilişsel Bir Bakış: Albert Bandura. *sosyoloji notları*.
- Tavşancıl, E. (2013). *Pikolojik Test ve Değerleme Testlere ve Ölçmeye Giriş*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- Taycan, O., & Coşkun, B. (2020). *Ruh Sağlığını Güçlendirme*. Ankara: Türkiye Psikiyatri Derneği.
- Taymur, İ., & Türkçapar, M. H. (2012). Kişilik: Tanımı, Sınıflaması ve Değerlendirmesi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 154-177.
- Temizyürek, F. (2007). Çocukta Dil Gelişim Süreci. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*.
- Totan, T., Aysan, F., & Bektaş, M. (2010). Prospective Teachers Temperament, Character, and Personality Traits. *İnonü University Journal of the Faculty of Education*, 19-43.
- Tümkaya, S. (2017). Dil Gelişimi. M. E. Deniz içinde, *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim* (s. 32). Ankara: Pegem Akademi.
- Tunaboğlu, T. (2012). Türk Psikiyatri Tarihi ve Psikanalizin Yeri. *Dergi Park*.
- Turkay, H., & Demir, A. (2021). Spor Psikolojisi Üzerine Bir İnceleme. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*.

- Türker, V. M. (2020). Bilimsel Araştırma Yöntemleri.
- Ulak, S., & Şanlı, Y. (2022). Oyun Dönemi ve Okul Öncesi Dönemde Büyüme-Gelişme. B. Bakır içinde, *Sağlık Bilimleri Alanında Uluslararası Araştırmalar VI*. İstanbul: Eğitim Yayınevi.
- Usta, M., Sunmaz, N., Yeşildağ, Ş., Çelebi, Ş., & Acar, İ. H. (2021). *Erken Çocuklukta Mizaç*.
- Uzbay, İ. T. (2015). Beyni Anlamak Sadece Nörobilim ile Mümkün Mü? Beyin Yüzyılında Nörolojik Bilimlerden Sosyal Bilimlere Yeni Açılımlar, Yeni Yaklaşımlar. *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Verny, T. (1982). *The Secret Life of the Unborn Child*.
- Vukadinovic, M. S. (2020). *Uvod u Psihologiji*. Novi Sad.
- Yavuzer, H. (1998). *Bedensel, Zihinsel ve Sosyal Gelişimiyle Çocuğunuzun ilk 6 yılı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2022). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yazgan İnanç, B., Bilgin, M., & Kılıç Atıcı, M. (2007). *Gelişim Psikolojisi Çocuk ve Ergen Gelişimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yeşilyaprak, B. (2016). *Eğitim Psikolojisi Gelişim-Öğrenme-Öğretim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yeşilyurt, F. (2019). Doğum Öncesi Gelişim. S. Seven içinde, *Bebeklik Dönemi Gelişim ve Eğitim* (s. 14-24). Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldırım, Ö. (2019, 11 22). *Felsefe.Gen.Tr*. Felsefe-İşlevselcilik, İşlevselci Ekol Nedir, Ne Demektir?: <https://www.felsefe.gen.tr/islevselcilik-islevselci-ekol-nedir-ne-demektir/> adresinden alındı
- Yıldızbakan, A. K. (2001). Statistics and its Importance on Forestry. *Doa Dergisi*, 113-125.
- Yılmaz, M. (2009). Öğrenme ve Bilgi İlişkisi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 173-191.

Yılmaz, M. T. (2017). Cinsel Gelişim. M. E. Deniz içinde, *Erken Çocukluk Döneminde Gelişim* (s. 291). Ankara: Pegem Akademi.

Yüce, A. D. (2017). Geşalt Öğrenme Kuramı. *Academia.edu*.

Yücesoy, Ş. (2016). Bireyin Gelişimi. C. Bayrak içinde, *Eğitim Psikolojisi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.

Zhunussova, B., & Efendioğlu, S. (2022). Sovyet Dönemi Kazak Dil Bilimi / Dil Bilgisi Araştırmaları ve Kazak Dil Bilginleri Hakkında. *Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri ve Edebiyatları*, 91-140.

Соколова, Е. Е. (2005). *Введение в психологию*. Академия.

Diğer Kaynaklar

Abdylnaser Sinani (2009). Metoda e Ankëtimit. Tetovë: Luma Grafik.

Aristoteli (2006). Poetika. Përkthi Nga Origjinali Sotir Papahristo. Çabej.

Aslan, S. & Erdem, R. (2017). Hastanelerin Tarihsel Gelişimi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.

Betül Aydın (2013). Çocuk Ve Ergen Psikolojisi. Nobel Yayın.

Calvin S. HALL (2016). Freudyen Psikolojiye Giriş. Kaknüs Yayınları.

Çınar, M., Aldemir, H., Şaşa, M., & Civelek, M. (2019). İlahiyat Fakülteleri XXIV. Kelam Anabilim Dalı Koordinasyon Toplantısı Ve Uluslararası İslam Düşünce Geleneğinde Din-Bilim İlişkisi Sempozyumu, Kilis 7 Aralık Üniversitesi, 20-21 Eylül 2019

Danilo Radunović, Darijo Bokan (2015). Osnovi Metodologije Naučno – Istraživačkog Rada / Methodology Basis Of Scientific Research.

Dinç, G. (2007). Orta Çağ'da İslam Tıbbı. Tıp Tarihi ve Tıp Etiği Ders Kitabı

Doğan Cüceloğlu (2022). İnsan Ve Davranışı Psikoljinin Temel Kavramları. Remzi Kitabevi.

Edward E. Smith, Susan Nolen-Hoeksema, Barbara L. Frrederickson, Geoffrey R. Loftus, Daryl J. Bem, Stephen Maren (Naklada Slap). Aktishon/Hilgrad Uvod u Psihologiju.

Gilian Butler & Freda McManus (2007). Psikologija: Një Hyjrë e Shkurtër. Originali: Psychology, a very short introduction. Shqipëroi: Sonila Meçe Ideart.

Gözütok, T.T. (2019). Türkiye'ye Psikiyatrinin Girişi Ve İlk Eserler [Doktora Tezi, Ankara].

Haluk Yavuzer (2020). Mutlu Yaşlanmak. Remi Kitabevi.

Haluk Yavuzer (2022). Çocuk Psikolojisi. Remzi Kitabevi.

Ibrahim El-Fekij (2013). Stratejeji Të Të Menduarit. Shkup: Furkan Ism.

Kaya, M. (2014). Aristoteles'in Ruh Anlayışı. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 91-98.

Kemal Sayar, Rabia Yavuz (2023). Kendi Özünü Bil. Sahi Kitap.

Kırklaroglu, H. (2018). Bilim Tarihi Açısından Psikoloji Ve Bilimselliği Üzerine Tartışma. Dergi Park.

Lewis Coser- Dr. Larry Ridener (2005). Teoritë Sociologjike. Plejad.

M. Engin Deniz (2017). Erken Çocukluk Döneminde Gelişim. Pegem Akademi.

Maja S. Vukadinović (2020). Uvod u Psihologiju. Novi Sad: Visoka Poslovna Škola Strukovnih Studija.

Psikologija (1998). Zigmund Frojd. Perktheu: Tamara Gjikondi. Tirane.

Santrock, W.J. (2016). Adolescence. McGraw-Hill Education.

- Santrock, W.J. (2016). Children. McGraw-Hill Education.
- Sefa Bulut (2020). Pozitif Psikoloji. Nobel Yayın.
- Soren Kierkegaard (2002). Koncepti i Ankhthit. Plejad.
- Srbobran Branković (2007). Uvod U Metodologiju: Kvalitativni Metodi Istraživanja Društvenih Pojava. Beograd: Mart.
- Şabani, Y. (2021). İlkokul Öğrencilerinin Özgüven ve Okul Başarılarının İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Uluslararası Vizyon Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, Gostivar.
- Tekin, H. (1977). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Mars Matbaası.
- Türkçe Sözlük (2011). TDK Yayınları, Ankara (11. Baskı).
- Yavuzer, H. (2022). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Zigmund Frojd (2004). Psikologija E Traumave dhe Analiza E Unit. Fan Noli, Tiranë.
- Алла Соломоновна Штерн (2002). Введение в психологию. Курс лекций. Москва.
- Лумобир жиропата (2012). Увод у психологија. Четврто допуњено издање. Београд.
- М. В. Ломоносова (2005). Кафедра общей психологии. Общая Психология В семи томах (Под редакцией Б. С. Братуся). Москва: Academ'a.

İnternet Kaynaklar:

- <http://www.biyolojiportali.com/konu-anlatimi/9/16/Merkezi-Sinir-Sistemi-Sinir-Sistemi-3>
- <https://www.sinancanan.net/insan-sinir-sistemi-1/>
- <https://www.psikolog.org.tr/tr/files/folder/etik-yonetmeligi-x389.pdf>
- <https://www.yenibiyoloji.com/merkezi-sinir-sistemi-on-orta-arka-beyin-ve-omurilik-3529/>
- <https://dergice.com/insaniyet-sinirlarini-zorlayan-en-korkunc-psikolojik-deneyler>
- <https://naturalremedyideas.com/lobes-of-the-brain/>
- Britannica Sözlük: [Motivation | Definition, Examples, Psychology, Types, & Facts | Britannica](#)
- Oxford Sözlük: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/american_english/temperament
- Cambridge Sözlük <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/temperament>
- <https://www.myshepherdconnection.org/disorders-consciousness/Intro-disorders-of-consciousness/brain-anatomy>
- <https://www.fizyorad.com/beyin-nasil-calisir>
- <https://www.dunyadanismanlikmerkezi.com/beyin-bolgeleri/>
- <https://benserhat.wordpress.com/2020/02/15/ruya-psikolojisi-sigmund-freud/>
- https://cerkezkoyram.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/59/02/752677/dosyalar/2016_11/28121315_dilvekonuma.pdf

<https://www.sinapsaedicije.rs/proizvodi/knjige/psihologija/124-atkinson-hilgard-uvod-u-psihologiju>

<https://www.korisnknjiga.com/uvod-u-psihologiju-naslov-47979>

<https://www.goodreads.com/book/show/21948201-uvod-u-psihologiju>

<https://dokumen.tips/documents/f-pettijohn-psikologjia-nje-hyrje-koncezepdf.html?page=1>

<https://www.adrionltd.com/en/sociology-psychology/93101-psikologjia-nje-hyrje-koncize.html>

Uluslararası Vizyon Üniversitesi – Kuzey Makedonya, Gostivar, Dekanlık Kurulu kararıyla bu kitap Üniversite ders kitabı olarak kabul edilmiştir.

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски",
Скопје

159.9

ŞABAN, Havva

Psikolojiye Giriş / Havva Şaban. - Gostivar : Uluslararası Vizyon
Üniversitesi, 2023. - 329 стр. : илустр. ; 26 см

Фусноти кон текстот. - Библиографија: стр 311-327

ISBN 978-608-66979-2-1

COBISS.MK-ID 61262341

Copyright: © 2023 by International Vision University, Gostivar, North Macedonia.

All right reserved.

No part of this book may be printed, reproduced or distributed by any electronical, optical, mechanical or other means without the written permission of International Vision University

